

Polityka ochrony małoletnich Klubu Astronomicznego Almukantarat

Wersja skrócona

Wstęp

Ten dokument został stworzony w trosce o komfort i bezpieczeństwo małoletnich uczestników obozów astronomicznych i innych spotkań organizowanych przez Klub Astronomiczny Almukantarat. Najważniejszym celem dokumentu jest ochrona małoletnich przed różnymi formami przemocy oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska do nauki i rozwoju osób objętych działalnością Klubu.

Spis treści

1. Słownik pojęć	1
2. Zasady bezpiecznych relacji	2
3. Ochrona przed zagrożeniami w sieci	3
4. Procedury podejmowania interwencji	4
4.1 Podejrzenie przemocy w środowisku domowym	5
4.2 Podejrzenie przemocy rówieśniczej	5
4.3 Podejrzenie przemocy ze strony członka kadry	6
5. Przygotowanie członków kadry do stosowania przyjętych zasad	7
6. Zasady udostępniania Polityki ochrony małoletnich	7

Słownik pojęć

Za każdym razem, gdy będzie mowa o:

- 1) małoletnim – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia,
- 2) rodzicu – należy przez to rozumieć rodzica lub innego opiekuna prawnego,
- 3) Klubie – należy przez to rozumieć Klub Astronomiczny Almukantarat z siedzibą w Warszawie,
- 4) spotkaniu Klubu – należy przez to rozumieć obóz astronomiczny, warsztaty naukowe lub inne spotkanie organizowane przez Klub skierowane do młodzieży, w tym do małoletnich,
- 5) członku kadry – należy przez to rozumieć każdą pełnoletnią osobę świadczącą wobec Klubu usługi odpłatnie lub w ramach wolontariatu podczas spotkania Klubu, która z racji pełnionej funkcji lub przydzielonych zadań może mieć kontakt z małoletnimi,
- 6) osobie organizującej spotkanie Klubu – należy przez to rozumieć osobę wybraną przez Zarząd Klubu do koordynacji danego spotkania, w tym przydzielania członkom kadry bieżących zadań,
- 7) Koordynatorze ds. ochrony małoletnich – należy przez to rozumieć wybranego przez Zarząd Klubu członka tego organu, którego dane kontaktowe umieszczone są na stronie Klubu w zakładce „Polityka ochrony małoletnich”.

Zasady bezpiecznych relacji

Małoletni w relacjach między sobą powinni:

- 1) respektować prawa i wolności osobiste innych, prawa do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że wolne są od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządzają krzywdy,
- 2) cechować się językiem wolnym od wulgaryzmów, kontrolą swojego zachowania i emocji adekwatną do stopnia rozwoju,
- 3) wspierać innych, szczególnie tych, którzy trudniej odnajdują się w grupie lub mierzą się z innymi trudnościami, jak niepełnosprawność lub specjalne potrzeby edukacyjne,
- 4) nie akceptować przemocy, nie okazywać bierności wobec niej i bezzwłocznie informować o niej członków kadry.

Do zachowań niedozwolonych w relacjach między małoletnimi należą:

- 1) naruszanie poczucia godności i wartości osobistej innych osób,
- 2) agresja i przemoc fizyczna w dowolnej formie, np. uderzanie, popychanie, opluwanie, kopanie,
- 3) agresja i przemoc psychiczna w dowolnej formie, np. poniżanie, szantażowanie, wykluczanie, wyśmiewanie,
- 4) przemoc seksualna, tj. wciąganie innej osoby w aktywność o charakterze seksualnym bez jej zgody, przy wykorzystaniu przemocy, podstępów lub przy istnieniu relacji władzy lub opieki.

Członkowie kadry w kontakcie z małoletnimi zobowiązani są do:

- 1) traktowania ich z szacunkiem oraz poszanowaniem ich godności i praw,
- 2) utrzymywania z nimi profesjonalnej relacji i działania w sposób przejrzysty dla innych,
- 3) poszanowania prawa do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz do bycia wysłuchanym,
- 4) każdorazowego rozważenia, czy reakcja, komunikat lub działanie wobec małoletniego jest adekwatne do sytuacji i zgodne z zasadami konstruktywnej krytyki, tj. oddzielające problem od osoby, wyrażające brak akceptacji dla zachowania, a nie człowieka, wolne od stygmatyzowania, niezmuszające małoletniego do obrony czy kontrataku,
- 5) reagowania na każde obraźliwe, niewłaściwe, dyskryminacyjne, uwłaczające godności drugiego człowieka zachowanie lub słowa małoletnich oraz na wszelkie formy zastraszania, przemocy i nietolerancji wśród nich,
- 6) zachowania szczególnej ostrożności wobec małoletnich z niepełnosprawnością lub specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także małoletnich, którzy doświadczyli krzywdzenia,
- 7) bezzwłocznej reakcji zgodnej z tym dokumentem w przypadku powzięcia podejrzenia lub uzyskania informacji, że małoletni jest krzywdzony lub doszło do innego złamania zapisów niniejszego dokumentu przez członka kadry.

Do zachowań niedozwolonych wobec małoletnich należą:

- 1) wypowiedzi nadmiernie krytykujące, pozbawione konstruktywnej informacji zwrotnej, wytykanie błędów w sposób, który rani lub uwłacza godności i poczuciu własnej wartości,
- 2) reagowanie złośliwościami lub sarkazmem na zachowanie małoletniego lub jego postępy w nauce,

- 3) nadmierna generalizacja, tj. przypisywanie małoletniemu stałych negatywnych cech na podstawie jednorazowych niewłaściwych zachowań,
- 4) dyskryminowanie ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, orientację, płeć, wiek, status materialny, wygląd zewnętrzny lub osiągnięcia edukacyjne,
- 5) udostępnianie wrażliwych informacji małoletniego, takich jak sytuacja rodzinna, ekonomiczna, medyczna lub prawna, osobom nieuprawnionym, w szczególności innym małoletnim,
- 6) stosowanie dowolnej formy przemocy, m.in. zachowania takie jak popychanie, stygmatyzowanie, grożenie, rozpowszechnianie poniżających materiałów,
- 7) wykorzystywanie relacji władzy lub autorytetu w celu osiągnięcia jakichkolwiek osobistych korzyści,
- 8) zachowania o charakterze seksualnym lub dążącym do nawiązania relacji romantycznej, w szczególności takie jak intymny kontakt fizyczny, intymna komunikacja werbalna lub niewerbalna,
- 9) inny kontakt fizyczny lub poufała komunikacja werbalna lub niewerbalna bez zgody małoletniego,
- 10) faworyzowanie względem innych uczestników spotkania Klubu, w szczególności w przypadku grupowych aktywności zorganizowanych odbywających się w trakcie spotkania.

Ochrona przed zagrożeniami w sieci

Małoletni ma prawo korzystać podczas spotkań Klubu z własnego telefonu komórkowego, smartfonu, laptopa oraz innych urządzeń elektronicznych, które za zgodą rodziców weźmie na spotkanie. Prawo to może zostać czasowo ograniczone decyzją osoby organizującej spotkanie Klubu lub decyzją wychowawcy, w szczególności w przypadku podejrzenia zagrożenia, negatywnego wpływu urządzenia na małoletniego lub łamania przyjętych zasad obowiązujących podczas spotkania.

Klub może na potrzeby realizacji zajęć udostępnić uczestnikom spotkania Klubu, w tym małoletnim, swój sprzęt elektroniczny, w szczególności laptopy lub tablety. W takim przypadku Klub wyznacza członka kadry do monitorowania, czy na udostępnionym sprzęcie nie znajdują się niebezpieczne treści lub programy, i w miarę potrzeb aktualizowania na nim oprogramowania. Korzystanie przez małoletniego ze sprzętu elektronicznego Klubu odbywa się pod nadzorem członka kadry.

Do zasad bezpiecznego korzystania z sieci należą:

- 1) korzystanie z silnych haseł, innych dla każdego konta, oraz z weryfikacji dwuetapowej,
- 2) niepodawanie swoich danych osobowych na stronach internetowych, co do których nie posiada się wysokiego poziomu zaufania,
- 3) ostrożność podczas logowania w serwisach internetowych, w szczególności sprawdzanie, czy adres internetowy nie zawiera błędów,
- 4) każdorazowe weryfikowanie podejrzanych nadawców lub zwrócenie się o pomoc z tym do osoby dorosłej, unikanie podejrzanych linków i załączników oraz wiadomości, których treść próbuje oddziaływać na nasze emocje i nakłaniać nas do szybkiej reakcji, m.in. takich jak ostrzeżenie o likwidacji konta w serwisie internetowym,
- 5) nierozpowszechnianie zdjęć potencjalnie upokarzających, intymnych, a także zdjęć przedstawiających dokument tożsamości lub kartę płatniczą,
- 6) niestosowanie agresji ani gróźb wobec innych osób, świadomość dotkliwości nieprzychylnych wiadomości, szczególnie w przypadku małoletnich,

- 7) znajomość zagrożeń związanych z selektywnym dobieraniem źródeł informacji, które potwierdzają własne przekonania i unikają innych perspektyw,
- 8) świadomość tego, że duża część aktywności w serwisach internetowych jest zautomatyzowana w taki sposób, by pozorować działalność człowieka,
- 9) informowanie rodziców i członków kadry spotkania Klubu lub bezpośrednio Koordynatora ds. ochrony małoletnich o wszelkich natarczywych, lub nękających wiadomościach otrzymywanych przez Internet, lub innych napotkanych treściach, które wywołują niepokój.

W przypadku działalności małoletniego w redakcji należącego do Klubu Portalu Astronomicznego AstroNET, Redaktor Naczelny portalu oraz członek Zarządu Klubu wskazany przez ten organ do nadzorowania działalności portalu podejmują kroki w celu ochrony takiego małoletniego przed zagrożeniami w Internecie, w szczególności przed przemocą psychiczną i przytłaczającą krytyką. W przypadku powzięcia podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, przekazują tę informację Koordynatorowi ds. ochrony małoletnich.

Zakazuje się utrwalania i rozpowszechniania materiałów przedstawiających uczestników spotkań Klubu lub członków kadry w sposób potencjalnie upokarzający, w szczególności materiałów intymnych lub w inny sposób mogących im zaszkodzić, takich jak fotografia dokumentu tożsamości lub karty płatniczej.

Procedury podejmowania interwencji

Krzywdzenie małoletniego może objawiać się w formie:

- 1) przemocy fizycznej – każdego intencjonalnego działania sprawcy mającego na celu naruszenie nietykalności cielesnej małoletniego, np. bicia, popychania, szarpania,
- 2) przemocy psychicznej – zachowań naruszających godność osobistą małoletniego, powodujących u niego dotkliwe cierpienia emocjonalne lub psychiczne, obniżających jego poczucie własnej wartości,
- 3) przemocy seksualnej – zachowań polegających na wciąganiu małoletniego w aktywność o charakterze seksualnym bez jego zgody, przy wykorzystaniu przemocy, podstępów lub przy istnieniu relacji władzy lub opieki,
- 4) zaniedbywania – polegającego na niezaspokajaniu potrzeb małoletniego oraz nierespektowaniu podstawowych praw, powodując zaburzenia zdrowia lub trudności rozwojowe.

Członkowie kadry zwracają szczególną uwagę na występowanie oznak krzywdzenia małoletniego, takich jak:

- 1) widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, złamania kości itp.), których pochodzenie trudno małoletniemu spójnie i wiarygodnie wyjaśnić,
- 2) nadmierne zakrywanie ciała, nieadekwatne do sytuacji i pogody, którego małoletni nie uzasadnia swoimi poglądami lub religią,
- 3) strach przed rodzicem lub powrotem do domu,
- 4) strach przed członkami kadry lub innymi osobami,
- 5) bierność, wycofanie,
- 6) nagła i wyraźna zmiana zachowania, którą trudno powiązać ze znanymi wydarzeniami.

Pokrzywdzony, a także każdy, kto powziął podejrzenia lub uzyskał informację o krzywdzeniu małoletniego, o innym złamaniu postanowień tego dokumentu lub o dowolnych innych zachowaniach budzących niepokój małoletniego może zgłosić to dowolnemu członkowi kadry. Zgłoszenie może nastąpić w dowolnej formie oraz w dowolnym czasie.

W przypadku powzięcia podejrzenia lub uzyskania informacji, że małoletni jest krzywdzony, działania członka kadry budzą niepokój małoletniego lub doszło do innego złamania zapisów niniejszego dokumentu, członek kadry ma obowiązek bezzwłocznie:

- 1) przekazać informacje Koordynatorowi ds. ochrony małoletnich, którego dane kontaktowe dostępne są na stronie internetowej Klubu w zakładce „Polityka ochrony małoletnich”,
- 2) w przypadku podejrzenia, że krzywdzenie lub inna wyżej wymieniona przesłanka następuje podczas spotkania Klubu, przekazać informacje osobie organizującej spotkanie Klubu oraz wychowawcy, jeśli takowy jest wyznaczony,

oraz

- 3) w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego zawiadomić o tym odpowiednie służby porządkowe – policję i pogotowie ratunkowe, a także udzielić pierwszej pomocy.

W przypadku określonym w pkt 2 osoba organizująca spotkanie lub wychowawca bezzwłocznie przekazuje informację o tym zdarzeniu rodzicowi małoletniego.

W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia lub inne wymienione przesłanki dotyczą Koordynatora ds. ochrony małoletnich, informację należy przekazać Prezesowi Klubu, który w zakresie tego zgłoszenia przejmuje kompetencje Koordynatora ds. ochrony małoletnich.

Podejrzenie przemocy w środowisku domowym

W każdym przypadku zgłoszenia krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego w środowisku domowym, Koordynator ds. ochrony małoletnich wstępnie diagnozuje sytuację ofiary, w szczególności: kto jest sprawcą krzywdzenia i w jakiej relacji pozostaje z małoletnim, jak często i od jak dawna jest krzywdzony, informacje o zachowaniach pozostałych członków rodziny wobec małoletniego, osoby wspierające go, informacje o innych czynnikach towarzyszących przemocy – np. uzależnieniu rodziców od alkoholu. Zaleca się rozmowę z osobą krzywdzoną i osobą zgłaszającą podejrzenie lub krzywdzenie małoletniego, a także z rodzicem niebędącym podejrzanym o krzywdzenie. Do przeprowadzenia rozmowy może zostać wyznaczona inna osoba, do której małoletni będzie miał najwięcej zaufania.

Po dokonaniu wstępnej diagnozy sytuacji, Koordynator ds. ochrony małoletnich składa powiadomienie do ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania małoletniego. Następnie decyduje o stopniu zagrożenia i zasadności zawiadomienia innych organów, takich jak policja, prokuratura lub wydział rodzinny i nieletnich sądu rejonowego, a także opracowuje plan pomocy małoletniemu. Plan zawiera przede wszystkim wykorzystanie dostępnych narzędzi w celu zapewnienia bezpieczeństwa małoletniego, w tym wsparcie małoletniego, kontakt ze szkołą, do której uczęszcza oraz skontaktowanie małoletniego z instytucjami działającymi na rzecz pomocy małoletnim.

Podejrzenie przemocy rówieśniczej

Osoba organizująca spotkanie Klubu może wobec uczestnika spotkania przejawiającego agresywne zachowania lub w inny sposób łamiącego regulamin spotkania podjąć decyzję o upomnieniu, karze porządkowej lub, w przypadku małoletniego, naganie przekazanej do rodzica.

W przypadku poważnego złamania przyjętych zasad lub podejrzenia braku poprawy złego zachowania, może również podjąć decyzję o wydaleniu uczestnika ze spotkania, o czym bezzwłocznie informuje

Zarząd Klubu oraz, w przypadku małoletniego, jego rodzica. W przypadku nieodebrania małoletniego przez rodzica lub inną pisemnie upoważnioną przez niego osobę w wyznaczonym czasie, nie krótszym niż 24 godziny, małoletni może zostać przekazany pod ochronę policji.

Jeśli udział uczestnika w zajęciach powoduje ryzyko wyrządzenia przez niego krzywdy, może on zostać odsunięty od udziału w tych zajęciach.

Uczestnik przejawiający agresywne zachowania lub w inny sposób łamiący regulamin spotkania ma możliwość wyjaśnienia powodów swojego postępowania i podjęcia działań w celu naprawienia wyrządzonych szkód, ma również prawo do uzyskania pełnej informacji, jakie jego zachowania są uznawane przez członków kadry za nieodpowiednie.

W każdym przypadku zgłoszenia krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego w związku z przemocą rówieśniczą, Koordynator ds. ochrony małoletnich wstępnie diagnozuje sytuację ofiary, w szczególności: kto jest sprawcą krzywdzenia, jak często i od jak dawna jest krzywdzony, informacje o zachowaniach reszty grupy wobec małoletniego, osoby wspierające go. Zaleca się rozmowę z osobą krzywdzoną, osobą zgłaszającą podejrzenie lub krzywdzenie oraz osobą podejrzaną o krzywdzenie. Do przeprowadzenia rozmowy może zostać wyznaczona inna osoba, do której małoletni będzie miał najwięcej zaufania.

Po dokonaniu wstępnej diagnozy sytuacji, Koordynator ds. ochrony małoletnich stwierdza o zasadności lub niezasadności podejrzenia krzywdzenia.

W przypadku stwierdzenia zasadności podejrzenia krzywdzenia małoletniego, Koordynator ds. ochrony małoletnich informuje o tym rodziców osoby krzywdzonej i osoby podejrzaną o krzywdzenie, jeśli jest niepełnoletnia, podejmuje decyzję o nieprzyjmowaniu osoby podejrzaną o krzywdzenie na przyszłe spotkania Klubu, składa odpowiednie zawiadomienie do ośrodka pomocy społecznej, na policję, do prokuratury lub do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, a także opracowuje plan pomocy pokrzywdzonemu małoletniemu. Plan zawiera przede wszystkim wykorzystanie dostępnych narzędzi w celu zapewnienia bezpieczeństwa małoletniemu, w tym wsparcie małoletniego oraz skontaktowanie go z instytucjami działającymi na rzecz pomocy małoletnim.

Podejrzenie przemocy ze strony członka kadry

W przypadku pojawienia się podejrzenia poważnego złamania zapisów niniejszego dokumentu przez członka kadry, w szczególności poprzez krzywdzenie małoletniego, zachowanie budzące niepokój małoletniego lub inne zachowanie wobec niego niedozwolone, osoba organizująca spotkanie Klubu niezwłocznie odsuwa danego członka kadry od prowadzenia zajęć i innych zadań związanych z kontaktem z uczestnikami spotkania do czasu podjęcia decyzji o wydaleniu członka kadry ze spotkania lub stwierdzenia niezasadności podejrzenia.

W przypadku stwierdzenia przez osobę organizującą spotkanie Klubu zasadności podejrzenia, niezwłocznie podejmuje ona decyzję o wydaleniu członka kadry ze spotkania oraz informuje o tym fakcie Zarząd Klubu.

W każdym przypadku zgłoszenia krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez członka kadry spotkania Klubu, Koordynator ds. ochrony małoletnich wstępnie diagnozuje sytuację ofiary, w szczególności: kto jest sprawcą krzywdzenia, jak często i od jak dawna jest krzywdzony, osoby wspierające małoletniego. Zaleca się rozmowę z osobą krzywdzoną i osobą zgłaszającą podejrzenie lub krzywdzenie małoletniego, a także z rodzicem małoletniego i podejrzanym o krzywdzenie członkiem kadry. Do przeprowadzenia rozmowy może zostać wyznaczona inna osoba, do której małoletni będzie miał najwięcej zaufania.

Po dokonaniu wstępnej diagnozy sytuacji, Koordynator ds. ochrony małoletnich stwierdza o zasadności lub niezasadności podejrzenia krzywdzenia.

W przypadku stwierdzenia zasadności podejrzenia krzywdzenia małoletniego, Koordynator ds. ochrony małoletnich podejmuje decyzję o nieprzyjmowaniu podejrzanego o krzywdzenie na przyszłe spotkania Klubu, kieruje do prokuratury zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa oraz opracowuje plan pomocy małoletniemu. Plan zawiera przede wszystkim wykorzystanie dostępnych narzędzi w celu zapewnienia bezpieczeństwa małoletniemu, w tym wsparcie małoletniego oraz skontaktowanie go z instytucjami działającymi na rzecz pomocy małoletnim.

Przygotowanie członków kadry do stosowania przyjętych zasad

Przed dopuszczeniem kandydata na członka kadry do działalności z małoletnimi:

- 1) Zarząd Klubu uzyskuje informację, czy dane tej osoby są zamieszczone w rejestrach określonych przez ustawę o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich,
- 2) kandydat na członka kadry dostarcza Zarządowi Klubu odpowiednią informację z Krajowego Rejestru Karnego,
- 3) kandydat na członka kadry składa Zarządowi Klubu oświadczenie o państwach, w których zamieszkiwał w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Polska, i państwach, których obywatelstwo posiada,
- 4) kandydat na członka kadry dostarcza Zarządowi Klubu odpowiednie informacje z rejestrów kar-nych państw, o których mowa w pkt 3, a w przypadku braku możliwości ich uzyskania odpowiednie oświadczenia zgodne z ustawą.

Członkowie kadry zobowiązani są do zapoznania się z aktualną Polityką ochrony małoletnich przed udziałem w spotkaniu Klubu.

Każdego roku Klub organizuje:

- 1) warsztaty przygotowujące do pracy z małoletnimi dla osób wyrażających chęć zostania członkami kadry,
- 2) spotkanie dla członków kadry wypoczynku, podczas którego odbywa się szkolenie przygotowujące do stosowania Polityki ochrony małoletnich.

Koordynator ds. ochrony małoletnich prowadzi nadzór nad przygotowaniem członków kadry do stosowania Polityki ochrony małoletnich oraz dokumentuje ich obecność na szkoleniach.

Zasady udostępniania Polityki ochrony małoletnich

Polityka ochrony małoletnich dostępna jest na stronie internetowej Klubu, a także stronie internetowej każdego spotkania Klubu, na której znajduje się formularz zgłoszeniowy do udziału w tym spotkaniu. Zgłoszenia na spotkania Klubu odbywają się wyłącznie drogą elektroniczną.

Klub nie posiada swojego lokalu, w którym prowadziłby działalność skierowaną do małoletnich.

Polityka ochrony małoletnich dostępna jest w wersji pełnej oraz skróconej – skupionej na informacjach kluczowych dla małoletniego.

Małoletni będący uczestnikiem spotkania Klubu oraz jego rodzice są zobowiązani do zaznajomienia się z Polityką ochrony małoletnich przed rozpoczęciem spotkania.